

UZASADNIENIE

Na Konwencji Partii Prawo i Sprawiedliwość, która odbyła się w dniu 23 lutego 2019 r., zapowiedziana została dodatkowa pomoc dla emerytów i rencistów w postaci "trzynastej" emerytury dla każdego seniora.

Powyższą zapowiedź proponuje się zrealizować przez wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego dla wszystkich świadczeniobiorców.

Celem jednorazowego świadczenia pieniężnego, obok pomocy dla emerytów i rencistów, ma być w szczególności zmniejszenie różnic majątkowych w społeczeństwie.

Pomimo tego, że w ostatnich latach, w celu ochrony poziomu świadczeń emerytalnych, wprowadzono wiele zmian, pomoc ta nadal uznawana jest za niewystarczającą.

Należy wspomnieć, że w wyniku podjętych w 2017 roku działań, dla ok. 1,11 miliona najuboższych świadczeniobiorców spełniających warunki stażowe najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna wzrosły o 13,3%, renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy o 10,8%, a renta socjalna o 13,3%. W tym samym roku, w ramach waloryzacji świadczeń, emerytury zostały podwyższone w stopniu większym, niż gdyby przeprowadzono waloryzację na dotychczas obowiązujących zasadach.

W roku 2018 wskaźnik waloryzacji ukształtował się na poziomie 102,98%, co oznaczało najwyższy wzrost świadczeń w okresie ostatnich pięciu lat. Od 1 czerwca 2018 r. wzrosła także wysokość renty socjalnej do 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Od 1 marca 2019 r., świadczenia emerytalno-rentowe wzrosły o ustawowy wskaźnik waloryzacji (102,86%), jednak nie mniej niż o 70 zł. Zastosowanie w 2019 r. zasad waloryzacji procentowo-kwotowej, zapewniło nie tylko ochronę realnej wartości wszystkich wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, lecz wyszło naprzeciw oczekiwaniom wyższych podwyżek wyrażanym przez większość emerytów i rencistów. Oznacza to też, że najniższe emerytury - od 2016 r. - wzrosły o ok. 25%.

W przedmiotowym projekcie ustawy proponuje się wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego. Świadczenie to wypłacone zostałoby wszystkim emerytom i rencistom (art. 2 ust. 2 projektowanej ustawy) w maju 2019 r., w kwocie najniższej emerytury, która od 1 marca 2019 r. wynosi 1100 zł. (art. 5 projektowanej ustawy).

Rozwiązanie to wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom większości emerytów i rencistów, stanowiąc wsparcie finansowe, szczególnie znaczące dla osób pobierających niskie świadczenia emerytalno-rentowe.

Proponowane rozwiązanie będzie zastosowane do emerytur i rent w systemie powszechnym, do emerytur i rent rolników, służb mundurowych, emerytur pomostowych, świadczeń i zasiłków przedemerytalnych, rent socjalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych oraz rent inwalidów wojennych i wojskowych (art. 2 ust. 2 projektowanej ustawy).

W razie zbiegu prawa do świadczeń, osobie uprawnionej przysługiwać będzie jedno jednorazowe świadczenie pieniężne (art. 3 projektowanej ustawy). Jedno jednorazowe świadczenie pieniężne przysługiwać będzie również do renty rodzinnej, do której uprawniona jest więcej niż jedna osoba (art. 4 projektowanej ustawy).

Proponuje się, by jednorazowe świadczenia pieniężne zostały wypłacone z urzędu wraz ze świadczeniem w terminie wypłaty świadczeń przypadającym w maju (art. 6 projektowanej ustawy).

Decyzje w sprawie jednorazowego świadczenia pieniężnego będą wydawać i świadczenie to wypłacać będą właściwe organy emerytalno-rentowe (art. 7 ust. 1 projektowanej ustawy).

W razie zbiegu prawa do świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy, decyzje wydaje i jednorazowe świadczenie pieniężne wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 7 ust. 2 projektowanej ustawy).

Kwota jednorazowego świadczenia pieniężnego nie będzie się wliczała do dochodu, o którym mowa w ustawie o dodatkach mieszkaniowych, ustawie o pomocy społecznej i ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (art. 8 projektowanej ustawy).

Z kwoty jednorazowego świadczenia pieniężnego nie będą dokonywane potrącenia i egzekucje (art. 9 projektowanej ustawy).

W sprawach nieuregulowanych w przedmiotowym projekcie ustawy stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 10 projektowanej ustawy).

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 maja 2019 r. (art. 11 projektowanej ustawy).

W decyzji, która będzie przesyłana świadczeniobiorcom, z przyczyn czasowo - technicznych, zapisy dotyczące wysokości jednorazowego świadczenia pieniężnego zostaną ograniczone do wysokości świadczenia w kwocie brutto (bez podania wysokości podatku dochodowego od

osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne). Typowa kwota netto będzie wynosić 888,25 zł.

Jednorazowe świadczenie pieniężne zostałyby wypłacone dla ponad 9,72 mln świadczeniobiorców, w tym dla ok. 6,94 emerytów i 2,62 mln rencistów, w tym 282 tys. rencistów socjalnych.

Koszt wypłaty jednorazowych świadczeń pieniężnych to kwota ponad 10,7 mld zł.

Jednorazowe świadczenie pieniężne zostanie sfinansowane w ramach zwiększonych wpływów do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Funduszu Pracy oraz w ramach środków pozostających w dyspozycji pozostałych dysponentów poszczególnych części budżetowych.

W ocenie projektodawców, przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.